

Helt som det eventyrland min far har beskrevet

*Den polske skomagers datter i sin fars fodspor
40 år efter - en oplevelse for livet*

For den 52-årige Helene Trocha fra Katowice i Polen har de seneste 14 dage givet så store oplevelser, at hun har svært ved at rumme det hele. Hver dag har hun udførligt skrevet sine mange indtryk ned for at kunne gengive dem for familie, venner og bekendte, når hun i morgen vender tilbage fra Aabenraa til sit hjem i det sydvestlige Polen.

Man skal ca. 40 år tilbage i tiden for at finde baggrunden for hendes besøg.

Den kunne man læse om sidste efterår i Aabenraa Ugeavis, hvor avisens annonchef, O. K. Ullerup, i en beretning fra en rejse til Polen fortalte om »jagten på den polske skomager«.

»Valde«, som skomageren blev kaldt, var som bosiddende i et tidligere tysk område af Polen blevet tvunget i tysk krigstjeneste, men deserterede under et ophold i Danmark, hvor han fik illegalt arbejde hos O. K. Ullerups far, der

var skomagermester i Vejen.

Helene er Valdes datter, som Ullerup mødte under sin rejse til Polen sidste efterår. For to uger siden landede hun med flyveren fra Warszawa i Kastrup Lufthavn efter invitation fra O. K. Ullerup og hans kone Renate York for at se det land og møde nogle af de mennesker, hendes far havde talt så begejstret om.

-Det har helt uden sammenligning været mit livs største oplevelse, siger Helene Tro-

cha, som mistede sin far for tre år siden.

Første udlandstur

Turen er ikke alene hendes første nogensinde udenfor Polens grænser. Den har også budt på hendes livs første flyvetur, ligesom hun for første gang har set havet.

-Jeg skal ærligt indrømme, at jeg ganske enkelt var skrækslagen, både under flyveturen og da vi skulle sejle over Storebælt, siger Helene.

Men det er ikke noget at snakke om i forhold til de oplevelser, hendes ophold har budt på.

-Jeg har oplevet Danmark helt som det eventyrland, min far har fortalt så meget om, selv om der selvfølgelig er sket en stor udvikling siden, siger hun.

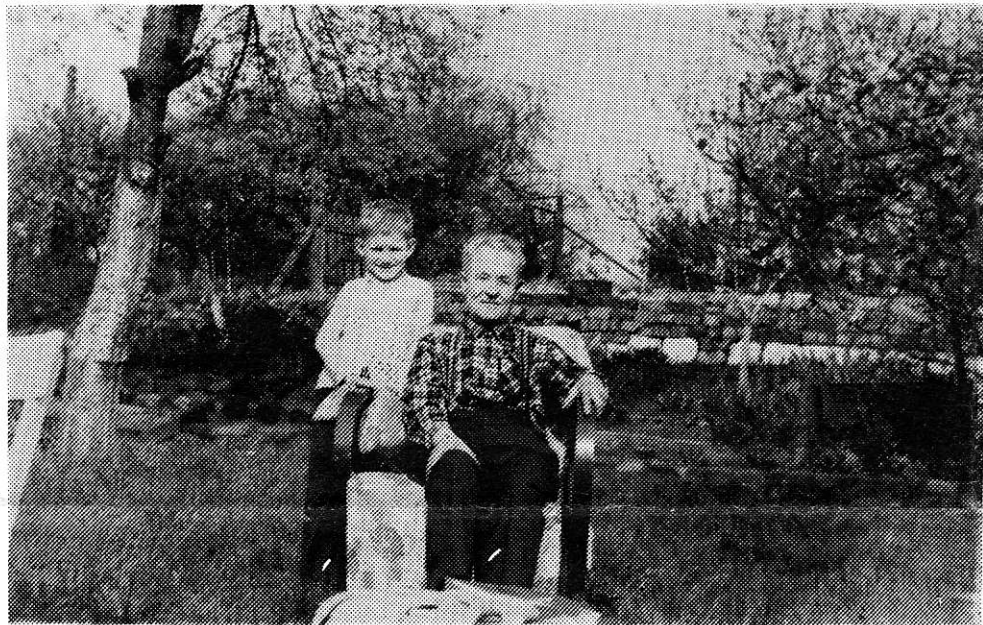
Også i Vejen

Wladislaw Yougatwo, som Valde egentlig hed, var i Vejen helt til marts 1948 af frygt for at blive sendt i russisk krigsfangenskab og fordi han havde mistet kontakten med sin familie.

Men da den blev genetableret vendte han hjem.

Under det godt tre år i Vejen boede han hos en anden familie, hvis søn besøgte Valde for otte år siden. Han kunne da stadig tale flydende dansk.

Denne familie, som Valde bevarede kontakten med til

Her er Valde fotograferet sammen med sit barnebarn, Helenes søn, som blev døbt Kristian

sin død, har Helene også besøgt under sit ophold i Danmark, og det blev en meget bevægende aften.

I tysk skole

For Helene er dansk et meget svært sprog, men hun taler flydende tysk efter seks års skolegang i tysk skole i Krakow, der ligger i det tidligere tyske område Oberschlesien, nu Slask - kendt som Polens Ruhr-område..

Det har hun holdt vedlige som medarbejder og leder gennem 25 år på et kontor i en af de mange stålindustrier i området ved Katowiche.

Men for otte år siden måtte hun gå på invalidepension efter en omfattende operation for brystkræft.

Hun er gift og har to børn og et barnebarn. Hendes søn, der nu er 20 år, har efter stærkt ønske fra hendes far fået et dansk navn, Kristian.

Et års pension

Helenes tur til Danmark har kostet familien store økonomiske anstrengelser og både hendes mand og sønnen har måttet tage ekstraarbejde for blot at skrabe sammen til flyvebilletten, der har kostet 30.000 zloty.

Det svarer til Helenes pension i næsten et helt år.

Hertil kommer udgifterne til to rejser til Warszawa, hvoraf den ene for at få de nødvendige papirer i orden, herunder visum fra den danske ambassade.

-Men det har været alle omkostninger og anstrengelser værd, siger hun uopfordret.

Slaraffenland

Som de vil være de fleste bekendt har Polen i de senere år haft en række store økonomiske problemer, bl.a. som følge af meget en tyngende udlandsgæld af en størrelse,

der gør Danmarks problemer i den retning til en dråbe i havet.

Resultatet er mangel på en række varer, der enten kræver valuta at importere eller kan give landet hårdt tiltrængt valuta at sælge.

Derfor har det for Helene været som et slaraffenland at komme til Danmark og se de bugnende butikker.

Det er blevet til mange og lange ture i gågaden i Aabenraa, hvor hun minutiøst har gransket butikkernes indhold.

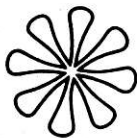
Undertøj og sokker

Når Helene Trocha i morgen vender hjem er de gaver i form af fornemme polske håndarbejder, som hun havde fyldt sine kufferter op med på sin tur til Danmark, erstatter af bl.a. sokker og undertøj, som der længe har været stor mangel på i Polen.

Men også af luksusvarer i form af kaffe, chokolade, kosmetik, bananer og citroner, som hun ikke har set i to år, og som normalt er forbeholdt børn og sukkersyge.

Men også et par nye briller er det blevet til under opholdet i Aabenraa.

De økonomiske muligheder og regler for indførsel sætter dog sine begrænsninger...

Helene Trocha betegner Danmark som et eventyrland og turen som sit livs største oplevelse. Her nyder hun i haven hos O. K. Ullerup og Renate York (t.v.) en kop kaffe, som i Polen er vild luksus. (Foto: Kurt Lauritsen)

